

INFORME SOBRE LES POSSIBILITATS I COSTOS DE LA REMUNICIPALITZACIÓ DEL TEATRE ATLÀNTIDA I L'ESCOLA DE MÚSICA I CONSERVATORI DE VIC

Resum de l'informe

Índex

1

**Funcionament
actual intern de la
Fundació Atlàntida**

pàg. 1

2

**Dades numèriques i ob-
jectives dels costos pel
canvi de model de gestió**

pàg. 3

3

**Anàlisi subjectiu del
quid de la qüestió o
del problema**

pàg. 5

4

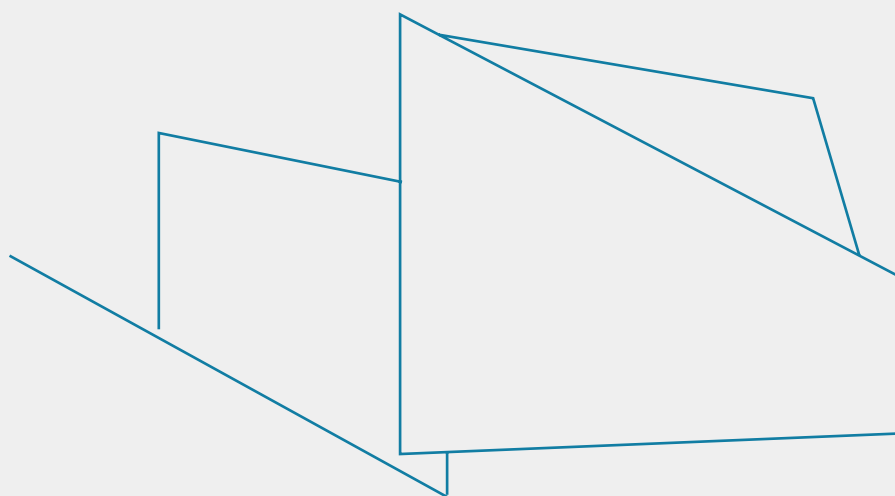
Recomanacions

pàg. 6

5

Valoració final

pàg. 7

**La Fundació no persegueix finalitat de lucre
i subordina els seus objectius a l'interès
general de la ciutat de Vic, de la comarca
d'Osona i al servei de Catalunya.**

1

Funcionament actual intern de la Fundació Atlàntida

1.1. El Patronat

La Fundació L'Atlàntida gestiona el complex cultural públic L'Atlàntida Centre d'Arts Escèniques d'Osona i EMVIC des de la seva inauguració (2010), mitjançant una concessió administrativa. El 31 de juliol de 2015 va finalitzar el primer període de cinc anys que marca el contracte de gestió i en aquest moment s'acorda una pròrroga de dos anys.

D'acord als seus estatuts, **la Fundació no persegueix finalitat de lucre i subordina els seus objectius a l'interès general de la ciutat de Vic, de la comarca d'Osona i al servei de Catalunya.** El Patronat de la Fundació és l'òrgan responsable del govern, l'administració i la representació de la institució.

Analitzant els prop de set anys de gestió de L'Atlàntida per part de la Fundació, cal apuntar que és **a partir del nou període iniciat el 2015 quan es comença a avançar en la concreció dels objectius** amb una vocació d'equipament públic.

Alguns apunts importants a tenir en compte en relació a l'anàlisi de la gestió que la Fundació ha fet durant aquest temps:

. El projecte de la Fundació L'Atlàntida **té una clara vocació musical**, respectant els interessos dels orígens de l'entitat que ja gestionava l'Escola de Música abans de la inauguració del complex cultural.

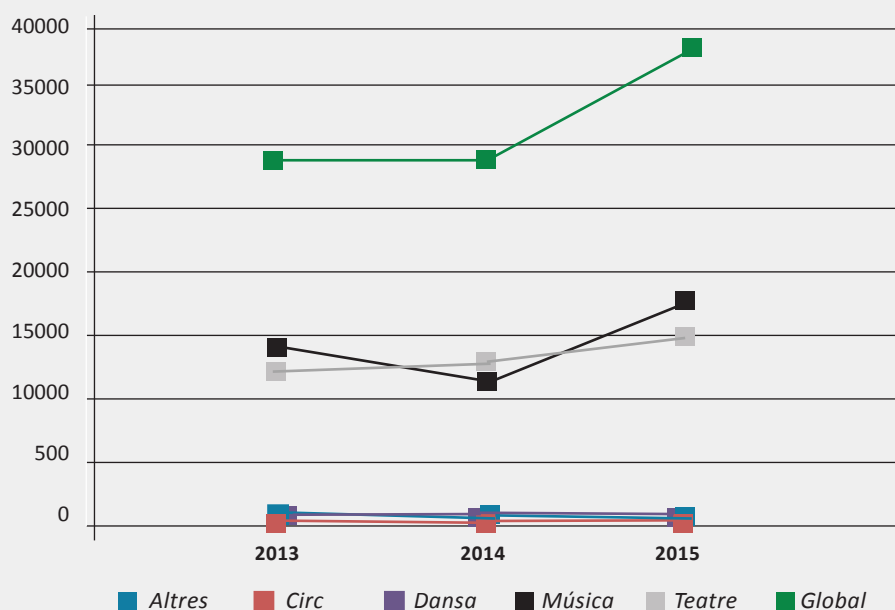
. **La Fundació ha estat reactiva a les demandes** que ha anat rebent per part de l'Ajuntament i els agents culturals i ciutadans, especialment pel que fa a la concreció d'objectius, a la participació i a la transparència. **Tot i així, no s'ha arribat a donar una resposta total a les crítiques i els requeriments.**

1.2. Dades i usos dels espais

Espectadors

L'any 2015 un total de 36.319 espectadors van assistir als espectacles i concerts programats, el que suposa **un increment del 24%** respecte el nombre d'espectadors del 2013.

Evolució del total d'espectadors als espectacles programats per tipologia d'espectacle. 2013-2015.

Ocupació

Si analitzem l'ocupació formal **tenint en compte només les activitats publicitades** (aquelles obertes al públic o a agents externs a L'Atlàntida), **l'índex d'ocupació** dels espais de l'equipament és del 30%. Tanmateix, **si es tenen en compte totes**

les activitats de totes les sales de l'equipament, **l'índex resultant és del 57%** d'ocupació. Aquesta diferència ve donada per l'ús intensiu que l'EMVIC fa dels diferents espais de l'equipament.

		283 dies		
sala 1	157	55,48		
sala 2	102	36,04		
sala 3	295	104,24		
sub sales	554		total 3 sales	percentatge
			849	65%
assaig 1	111	39,22		
assaig 2	141	49,82		
sub Assaig	252		total 2 assaig	
			566	45%
TOTAL	806		Total tot Equipament	57%
			total 5 sales	
			1415	

Cal de tenir en compte que **encara que L'Atlàntida fos gestionada per un altre operador, o es gestionés amb un altre model de gestió, aquestes necessitats de l'EMVIC seguirien existint**. Així, aquestes necessitats d'espai dificulten incrementar l'activitat per a altres activitats escèniques, generant una certa paradoxa: allò que dificulta el creixement del CAEO i l'explotació del teatre com equipament d'arts escèniques, dona força i vitalitat a l'EMVIC.

Aquesta paradoxa obliga a prendre consciència de la situació i a deliberar sobre quins són els objectius estratègics de L'Atlàntida i què es vol per al futur.

Preu entrades

El preu mitjà dels espectacles programats a L'Atlàntida s'ha anat reduint en els darrers anys, passant dels 19,27 € el 2013 a 14,07 € el 2015. Aquesta reducció ve donada en part per l'aplicació de diversos sistemes de descomptes que la Fundació ha anat incorporant.

Caixet i taquillaatge

El caixet mitjà dels espectacles programats a L'Atlàntida **ha disminuït** en els darrers 3 anys un 12,9%. Així mateix, **el taquillaatge mitjà també s'ha reduït**, un 30% en els darrers tres anys, una disminució lògica si es té en compte la reducció del preu mitjà dels espectacles.

Comparativa amb altres teatres

Els Cercles de Comparació Intermunicipal de teatres municipals realitzats per la Diputació de Barcelona posen en diàleg diferents indicadors de L'Atlàntida i altres teatres similars i la mitjana de Barcelona. De la seva anàlisi es desprèn:

- Vic té un 42% menys de població de mitjana que els teatres amb els que es compara.
- **L'Atlàntida té un major índex de butaques per cada 1000 habitants**, un 63% més que els teatres amb els que es compara.
- Malgrat té un 46% menys de mitjana d'assistents, el seu índex d'assistents per

2

**Dades
numèriques i
objectives dels
costos pel
canvi demodel
de gestió**

cada 1000 habitants és tan sols un 8% inferior a la mitjana dels altres teatres.

- Pel que fa a la programació, **L'Atlàntida té un 53% menys de nombre de funcions que la mitjana dels teatres similars.**

- L'Atlàntida **realitza un 28% menys d'actes mitjançant lloguer de sala.**

- Té un **59% d'actes mitjançant cessió gratuïta menys** respecte a la mitjana dels teatres similars.

- **Vic té un 41% menys d'entrades vendudes** que els teatres similars.

- **Pel que fa als ingressos per patrocini, L'Atlàntida compta amb un 58% més d'aquest tipus d'ingressos** que la mitjana dels altres teatres.

- Per últim, L'Atlàntida **té un preu màxim de lloguer de sala un 83% superior** que la mitjana dels altres teatres.

Aquestes dades negatives en la comparativa, continuen demostrant que L'Atlàntida és, o ha estat fins ara, un equipament referenciat i especialitzat en la música, i on subsidiàriament s'hi fan també arts escèniques.

L'EMVIC

Pel que fa a l'EMVIC, l'actual curs té 820 alumnes matriculats, un nombre que s'ha anat incrementant lleugerament des del curs 2012-2013 (1.463 alumnes si es tenen en compte els programes complementaris i les aules associades). El major volum d'alumnat es

concentra al Nivell Elemental de l'Escola de Música (480 alumnes aquest curs que representen el 58,5% del total de l'alumnat), seguit de l'alumnat del Conservatori (19,5%).

1.3. Beneficis i inconvenients

· La Fundació L'Atlàntida ha realitzat en aquests anys una **gestió correcta d'acord a les obligacions contractuals** marcades per l'Ajuntament.

· Ofereix una **programació i una formació musical d'excel·lència** de referència nacional.

· **S'ha anat adequant progressivament a les demandes fetes** pel govern i l'oposició, especialment des de l'inici de la primera pròrroga del contracte, l'any 2015.

· Des de l'inici de la gestió de L'Atlàntida **ha mancat una concreció i comunicació clara dels objectius de l'equipament**. En els darrers dos anys s'ha avançat en la definició d'objectius però no en la seva comunicació a la ciutadania.

· La Fundació **ha mantingut una insuficient relació amb el teixit cultural** de la ciutat, especialment de les arts escèniques, i no ha estat prou oberta a les seves demandes i necessitats.

· El funcionament intern de la Fundació i els seus òrgans de govern (Patronat i direcció) **no ha estat a l'alçada dels estàndards de transparència requerits per a un equipament públic.**

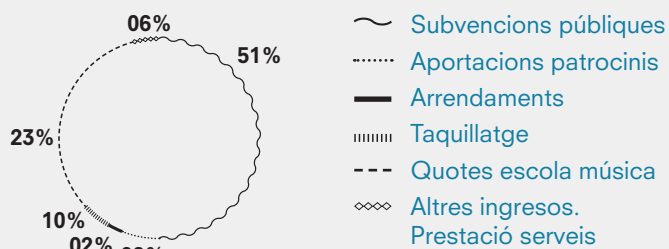
a auditoria cada any i mai s'han observat deficiències o problemàtiques dignes de menció.

Més de la meitat dels ingressos de la Fundació provenen de subvencions públiques que inclouen les aportacions de l'Ajuntament però també de la Diputació de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya.

2.1. Situació econòmica

La Fundació ha desenvolupat una gestió econòmica amb rigor i dins dels paràmetres habituals, amb una explotació típica de les entitats no lucratives que compten amb ingressos més o menys estables garantits per l'Administració i que es centren en la qualitat. L'activitat ha estat sotmesa

Distribució dels ingressos de la Fundació Atlàntida segons origen. 2014

2.2. Costos laborals

L'anàlisi dels costos laborals és quelcom essencial a tenir en compte de cara a una possible municipalització de la gestió de L'Atlàntida, en tant que aquests suposaven l'any 2014 el 66,8% del total de la despesa de la Fundació i, a més, suposa l'element més complex de gestionar per les complexitats en les negociacions entre la plantilla actual i el nou ens que pugui assumir la gestió.

En el cas de la remunicipalització de L'Atlàntida, la millor estratègia per realitzar el procés de canvi amb els mínims esculls possibles seria la **subrogació**, és a dir, la delegació o reemplaçament de les competències de la Fundació cap a l'Ajuntament.

Cal apuntar que **els costos de personal en valor absolut i ratis comparatius de l'EMVIC són superiors respecte a altres escoles de música de Catalunya.**

	EMVIC	E1	E2	E3	MITJANA ALTRES ESCOLES	DIFERÈNCIA AMB MITJANA ALTRES ESCOLES
SALARI BRUT	1.650.309,84 €	723.500,00 €	248.441,64 €	200.033,66 €	390.658,43 €	97%
COST EMPRESA	2.158.174,82 €	955.020,00 €	327.942,96 €	264.044,43 €	515.669,13 €	
ALUMNES	1.300	1.500	520	206	742	
SALARI / ALUMNE / MES	105,79 €	40,19 €	39,81 €	80,92 €	53,64 €	
COST / ALUMNE / MES	138,34 €	53,06 €	52,55 €	106,81 €	70,81 €	

Aquest fet fa que els costos laborals actuals de la Fundació siguin molt similars als que es donarien en aplicació del conveni de l'Ajuntament de Vic. Per tant, **la subrogació dels contractes** passant de dependre de la Fundació a un futur orga-

nisme autònom **no implicaria un sobre-cost excessiu**, encara que segurament s'hauria de complementar els equips tècnics del departament de recursos humans de l'ajuntament però poder-ho gestionar.

	EMVIC + CAEO	ORGANISME AUTÒNOM	DIFERÈNCIA	INCREMENT %
SALARI BRUT	2.107.450,20 €	2.294.220,55 €	-186.770,35 €	9%
COST EMPRESA	2.756.640,69 €	3.028.371,12 €	-271.730,44 €	10%

Tanmateix, **no es pot menystenir que la subrogació de 118 persones seria un procés complex**. Per tant, també cal tenir en compte que, si la subrogació no es pogués produir, suposaria uns costos d'indemnitzacions de 1.522.298,32 €, que si bé correspondrien a la Fundació L'Atlàntida, és molt probable que es reclamessin a l'Ajuntament.

2.3. Costos Fiscals

L'anàlisi de les obligacions fiscals de les diferents formes jurídiques i models de gestió que es podrien aplicar a L'Atlàntida, posa de manifest que tant **la gestió interessada a partir d'una fundació privada o la gestió directa a través d'un organisme autònom són els dos models més adequats a les necessitats del projecte**.

Comparant els dos models a debat (fundació i organisme autònom), es pot apuntar:

- A nivell d'anàlisi comparativa, **la gestió per part d'una fundació com d'un organisme autònom són molt semblants a nivell fiscal**.

- Pel que fa a la **cerca d'ingressos externs**, tot i que sembla que és més senzill per a una fundació privada accedir-hi ja que les empreses estan més avesades a patrocinar fundacions que no pas administracions públiques, és important tenir clar que **un organisme autònom també pot rebre donacions i patrocinis**.

- La única diferència es dona en l'**Impost de Societats** que la fundació privada tributarà al 10% en el cas d'obtenir beneficis de rendes no exemptes que superin els límits legals (situació que a l'actualitat no es dona ni és previsible en el futur que passi), mentre **l'organisme autònom està exempt d'aquest impost**.

3

Anàlisi subjectiu del quid de la qüestió o del problema

3.1. La governança

L'anàlisi tècnica i qualitativa realitzada dona mostra de la **importància d'emmarcar quins són els problemes reals que s'amaguen darrera de la proposta de remunicipalització** de L'Atlàntida Centre d'Arts Escèniques d'Osona. En aquest sentit, es pot afirmar que **"el model de gestió" és l'element que rep les crítiques** i on es concentren les propostes i les mesures que s'han d'aplicar per solucionar els déficits detectats. **Tanmateix, la resposta a aquestes problemàtiques no es resolen amb un canvi de model de gestió**, que al cap i a la fi és tan sols l'instrument, **sinó portant a terme canvis que van més enllà del "management" (gestió) i que tenen més a veure amb el concepte de "governança"**.

La governança és l'estructura de relacions que s'estableixen entre diferents actors per a la presa de decisions dels afers col·lectius i que representa, per tant, l'esquema de funcionament, en aquest cas, de L'Atlàntida. En aquest sen-

tit, en tractar-se d'un equipament municipal amb vocació comarcal i nacional, **els actors que formen, o haurien de formar part de la governança de L'Atlàntida són l'Ajuntament i la Fundació, però també els agents culturals i el conjunt de la ciutadania**.

3.2. Relació ajuntament – fundació

L'anàlisi també mostra que **l'Ajuntament no ha desenvolupat** en aquests anys (en especial durant el primer període del contracte 2009-2015) **un paper prou actiu pel que fa al control i avaluació de la gestió de L'Atlàntida**. Sembla que la relació que s'ha establert entre el consistori i la Fundació ha estat més basada en la confiança que no pas en els compromisos contractuals entre les dues institucions, **provocant que l'Ajuntament hagi exercit responsabilitats en la política cultural més per omissió que per delegació**. Aquest insuficient exercici del paper de control de l'Ajuntament és un altre dels elements que han provocat el malestar i les crítiques cap a L'Atlàntida i la seva gestió.

4

Recomanacions

3.3. Contracte Programa

Cal dir que **tot i que el contracte de gestió establia que calia aprovar un Contracte Programa en iniciar la gestió de l'equipament**, durant els primers 5 anys no se'n redacta ni aprova cap. **No serà fins no és fins al 2015**, quan s'inicia la primera pròrroga de dos anys, **que no es defineix un document d'aquest tipus per regular els compromisos de la Fundació i l'Ajuntament** i el seguiment que s'ha de fer, més enllà dels pròpiament contractuals. Aquest

fet posa de manifest que amb l'entrada de noves forces polítiques a l'Ajuntament, el marc de relació que fins aleshores existia entre el consistori i la Fundació deixa de ser suficient i s'elabora, ara sí, un contracte programa per al període 2015-2017.

Tanmateix, tot i que actualment es compta amb un Contracte Programa, **el document actual és insuficient pel que fa a les necessitats de control i avaluació de la gestió** que la Fundació realitza de L'Atlàntida.

4.1. Propostes i accions de millores

En relació a la transparència

· Definició i comunicació d'objectius

Si s'opta per prorrogar el contracte de gestió a la Fundació L'Atlàntida, cal definir un Contracte Programa molt més detallat i consensuat amb tots els agents, polítics, culturals i socials.

En el cas que s'opti per la creació d'un organisme autònom i la subrogació de la gestió, també serà necessària la concreció clara dels objectius i un sistema de seguiment i avaluació detallat.

· Dades obertes i bon govern

Cal anar un pas més enllà del compliment de la legislació vigent pel que fa a la transparència per revertir la sensació d'opacitat que actualment existeix entre alguns sectors polítics i socials.

En el cas que s'opti per prorrogar el contracte de gestió a la Fundació, es proposa definir mecanismes de difusió dels continguts tractats a les reunions del Patronat de la Fundació, publicant totes les actes i establint canals de comunicació estables entre els agents culturals i socials i els membres del Patronat, per tal de poder fer arribar als patrons preguntes i demandes específiques que es puguin generar en relació a les decisions de gestió.

Si s'optés per organisme autònom, caldria establir mecanismes per posar a disposició de la ciutadania dades obertes de tot allò que tingui a veure amb la gestió de l'equipament i donant a conèixer qualsevol canvi en els criteris que afectin a qualsevol aspecte de la gestió de L'Atlàntida.

· Innovar mirant al futur

Cal que la gestió de L'Atlàntida s'obri a l'entorn digital establint sistemes de participació online que permetin als públics i usuaris reals i potencials, i al conjunt de la ciutadania, formar part dels processos de decisió, crear espais per establir diàlegs que enriqueixin l'activitat de L'Atlàntida i que fomentin el sentiment de pertinença de la ciutadania cap a l'equipament i l'activitat que s'hi realitza.

En relació a la participació

· Concreció d'una estructura de gestió oberta i participativa

Si la Fundació seguís assumint la gestió, caldria revisar el perfil dels patrons privats i valorar la incorporació de més representants d'entitats culturals de Vic. Pel que fa als patrons públics, sí bé cal evitar convertir el Patronat en un segon espai de debat polític que dupliqui la funció del ple de l'Ajuntament, cal trobar la millor manera per aconseguir una representació de sectors polítics el més plural possible.

En el cas que un organisme autònom assumís la gestió, caldria assegurar també la participació dels agents culturals i socials de la ciutat a través, per exemple, d'una Comissió o Consell de Cultura amb veu i vot sobre les decisions de gestió.

· El paper del Consell Assessor

La recent creació del Consell Assessor és una oportunitat per promoure la participació del sector cultural en les decisions vinculades a la programació del CAEO. És important que l'existència d'aquest consell esdevingui un compromís per a l'entitat que finalment gestioni L'Atlàntida, i que l'elecció dels seus membres es faci també a través de processos transparents i, en la mesura del possible, participatius.

En relació a l'accés

· Compromís amb la formació de públics

Per tal de garantir l'accés a l'activitat i la programació que s'hi desenvolupi, cal apostar per dissenyar nous projectes de desenvolupament d'audiències, seguint la línia de col·laboracions que s'han iniciat amb els centres educatius de la ciutat i generant noves sinergies amb altres institucions i entitats de Vic i de la comarca.

· Concreció dels compromisos de cessió

Tant si segueix gestionant l'equipament la Fundació, com si ho fa un organisme autònom, els compromisos de cessió d'espais i d'aplicació de lloguers a preus públics han de ser pactats entre l'entitat gestora, l'Ajuntament i la resta d'actors socials, i recollits en els futurs documents contractuals i estratègics.

5

Valoració final

El canvi cap a una gestió directa mitjançant organisme autònom **no suposaria cap barrera que no pugui resoldre** o impossible plantejar. Tanmateix, **la tria d'un o altre model correspon als objectius polítics i a les ideologies** que lícitament cada col·lectiu consideri més adient per a la gestió del bé comú i públic.

Ara bé, **es pot afirmar que un organisme autònom ajudaria a resoldre els aspectes de control de gestió municipal i la seva transparència, i afavoriria unes millors relacions amb la resta del teixit cultural** de la ciutat i de l'àmbit d'influència de L'Atlàntida. Així mateix, **si l'equipament fos gestionat directament per l'Ajuntament, la seva funció pública no es podria posar en qüestió.**

